

AUTORITATEA EUROPEANĂ PENTRU PROTECȚIA DATELOR

Rezumatul avizului Autorității Europene pentru Protecția Datelor privind propunerea de modificare a Directivei 2017/1132 în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților

[Textul integral al prezentului aviz poate fi consultat în limbile engleză, franceză și germană pe site-ul AEPD www.edps.europa.eu]

(2018/C 324/06)

Avizul a fost emis ca răspuns la o consultare din partea Comisiei Europene, precum și la solicitarea expresă a Parlamentului European.

Propunerea de directivă de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților are ca scop completarea cadrului legislativ actual al UE prin abordarea lipsei de norme privind înregistrarea online a societăților comerciale, depunerea și publicarea online a informațiilor înregistrate privind societățile și sucursalele acestora în format electronic sau a normelor divergente de la un stat membru la altul. Mai mult, scopul acesteia este de a se asigura că statele membre permit societăților comerciale să beneficieze de identificarea electronică și pun la dispoziție un schimb de date suplimentar între registrele de comerț naționale privind pierderea dreptului de a exercita o funcție de conducere. De asemenea, aceasta asigură accesul gratuit la o listă de documente și informații din toate statele membre și introduce principiul transiterii unice a informațiilor în domeniul dreptului societăților, astfel încât societățile comerciale nu mai trebuie să furnizeze aceleași informații de două ori unor autorități diferite. În fine, aceasta introduce posibilitatea pentru Comisie de a institui puncte de acces opționale la platformă pentru instituțiile UE.

AEPD salută propunerea și împărtășește punctul de vedere al Comisiei potrivit căruia utilizarea instrumentelor digitale poate oferi societăților mai multe șanse egale, reamintind totodată necesitatea de a ține seama de faptul că accesul sporit la datele cu caracter personal trebuie să fie însoțit de măsuri eficiente de prevenire a prelucrării nelegale sau neechitabile a acestor date. Din acest motiv, avizul se concentrează asupra unor recomandări specifice cu două obiective: garantarea certitudinii juridice și sensibilizarea cu privire la riscurile care decurg din accesibilitatea datelor cu caracter personal care vor fi disponibile pe scară largă pe internet în format digital în mai multe limbi, prin intermediul unei platforme europene/unui punct de acces ușor accesibile.

AEPD recomandă să se profite de revizuirea dispozițiilor privind sistemul de interconectare a registrelor comerțului pentru a lua în considerare cu atenție recomandările prezentate în avizul său privind propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivelor 89/666/CEE, 2005/56/CE și 2009/101/CE în ceea ce privește interconectarea registrelor centrale, a registrelor comerțului și a registrelor societăților. În plus, recomandă să se țină seama de recomandările specifice care au fost prezentate în avizul privind propunerea de regulament de înființare a unui portal digital unic și de instituire a principiului transiterii unice a informațiilor, pentru a asigura certitudinea juridică în cadrul prelucrării datelor cu caracter personal.

AEPD sugerează în continuare adăugarea unei trimiteri la noul Regulament care va înlocui în curând Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului⁽¹⁾. De asemenea, recomandă să se asigure că propunerea specifică cadrul de lucru pentru fluxurile de date și procedurile de cooperare administrativă care utilizează rețeaua electronică, pentru a asigura prelucrarea datelor cu un temei juridic solid și punerea la dispoziție a unor garanții adecvate de protecție a datelor, în special în ceea ce privește datele cu caracter personal privind pierderea dreptului de a exercita o funcție de conducere.

În cele din urmă, AEPD recomandă adăugarea unei trimiteri la Decizia 2014/333/UE a Comisiei⁽²⁾, care stabilește sarcinile și responsabilitățile Comisiei în domeniul prelucrării datelor în contextul portalului e-justiție. Mai mult, solicită să se clarifice repartizarea sarcinilor și responsabilităților fiecărei părți implicate în prelucrarea datelor în contextul controlului și controlului comun.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date (JO L 8, 12.1.2001, p. 1).

⁽²⁾ Decizia 2014/333/UE a Comisiei din 5 iunie 2014 privind protecția datelor cu caracter personal în cadrul portalului european e-justiție (JO L 167, 6.6.2014, p. 57).

1. INTRODUCERE ȘI CONTEXT

1. La 25 aprilie 2018, Comisia Europeană („Comisia”) a adoptat propunerea de directivă a Parlamentului European („Parlamentul”) și a Consiliului de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților ⁽¹⁾ („propunerea”), precum și propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește transformările, fuziunile și divizările transfrontaliere ⁽²⁾. Întrucât aceasta din urmă prevede norme armonizate în ceea ce privește transformările, fuziunile și divizările transfrontaliere ale societăților, avizul se concentrează asupra propunerii.
2. Avizul constituie răspunsul la cererea Comisiei și la cererea separată ulterioară a Parlamentului European adresată Autorității Europene pentru Protecția Datelor („AEPD”), în calitate de autoritate de supraveghere independentă, de a furniza un aviz privind propunerea. AEPD este recunoscătoare că a fost consultată în conformitate cu articolul 28 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 45/2001 și că în preambulul propunerii este inclusă o trimitere la aviz.

1.1. Obiectivele propunerii

3. Propunerea se întemeiază pe prevederile articolului 50 alineatul (1) și ale articolului 50 alineatul (2) literele (b), (c), (f) și (g) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Aceasta urmărește:
 - completarea cadrului legislativ actual al UE prin abordarea lipsei de norme privind înregistrarea online a societăților comerciale, depunerea și publicarea online a informațiilor înregistrate privind societățile și sucursalele acestora în format electronic sau a normelor divergente de la un stat membru la altul, care, potrivit Comisiei, creează costuri și sarcini inutile pentru întreprinzători ⁽³⁾;
 - asigurarea faptului că statele membre permit societăților comerciale să beneficieze de identificarea electronică și serviciile de încredere prevăzute de Regulamentul eIDAS ⁽⁴⁾;
 - punerea la dispoziție a unui schimb de date suplimentar între registrele comerțului național privind pierderea dreptului de a exercita o funcție de conducere;
 - extinderea accesului la documente și informații dezvoltate privind societățile comerciale, societăților, altele decât societățile cu răspundere limitată enumerate în anexa II la Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁵⁾;
 - asigurarea accesului gratuit la o listă de documente și informații din toate statele membre;
 - introducerea principiului transiterii unice a informațiilor în contextul dreptului societăților, astfel încât societățile comerciale nu mai trebuie să furnizeze aceleași informații de două ori unor autorități diferite;
 - introducerea posibilității Comisiei de a institui puncte de acces opționale la platformă pentru instituțiile UE.

1.2. Contextul propunerii

4. Directiva (UE) 2017/1132, care urmează să fie modificată prin propunere, a codificat mai multe directive în domeniul dreptului societăților comerciale ⁽⁶⁾, inclusiv Directiva 2012/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ COM(2018) 239 final, 2018/0113 (COD).

⁽²⁾ COM(2018) 141 final, 2018/0114 (COD).

⁽³⁾ Expunerea de motive a propunerii, paginile 4 și 5.

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE (JO L 257, 28.8.2014, p. 73). Acest regulament stabilește standarde comune pentru recunoașterea reciprocă a mijloacelor de identificare electronică în scopul autentificării transfrontaliere pentru serviciile online furnizate de un organism din sectorul public dintr-un stat membru. A se vedea avizul AEPD 2013/C 28/04 referitor la propunerea Comisiei de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind asigurarea încrederii în tranzacțiile electronice pe piața internă (Regulamentul privind serviciile electronice de asigurare a încrederii) https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/12-09-27_electronic_trust_services_en_0.pdf și rezumatul acestuia (JO C 28, 30.1.2013, p. 6).

⁽⁵⁾ Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale (JO L 169, 30.6.2017, p. 46).

⁽⁶⁾ Aceasta abrogă Directivele Consiliului 82/891/CEE și 89/666/CEE și Directivele 2005/56/CE, 2009/101/CE, 2011/35/UE și 2012/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului.

⁽⁷⁾ Directiva 2012/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2012 de modificare a Directivei 89/666/CEE a Consiliului și a Directivelor 2005/56/CE și 2009/101/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește interconectarea registrelor centrale, ale comerțului și ale societăților (JO L 156, 16.6.2012, p. 1).

Directiva 2012/17/UE a instituit sistemul de interconectare a registrelor („BRIS”), are a fost detaliat în continuare în Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/884 al Comisiei din 8 iunie 2015 de stabilire a specificațiilor tehnice și a procedurilor necesare pentru sistem ⁽¹⁾. BRIS a fost pus în aplicare începând cu 8 iunie 2017. Potrivit site-ului web al Comisiei, participă 31 de țări (statele membre ale UE și țările din Spațiul Economic European). BRIS conectează registrele comerțului naționale la o „Platformă centrală europeană” și oferă un punct unic de acces prin portalul european e-justiție prin care cetățenii, întreprinderile și administrațiile publice pot căuta informații despre societăți și sucursalele acestora deschise în alte state membre. CEF eDelivery (unul dintre elementele componente ale Mecanismului pentru Interconectarea Europei al Comisiei Europene) ⁽²⁾ permite sistemelor de registre ale comerțului din statele membre să facă schimb de mesaje în mod sigur prin intermediul CEF eDelivery. Utilizatorii BRIS pot beneficia, de asemenea, de sistemul de conectare, deoarece portalul e-justiție utilizează CEF-eDelivery.

5. Cu toate acestea, în conformitate cu rezumatul evaluării impactului care însoțește propunerea, UE oferă în continuare un peisaj foarte inconsecvent în ceea ce privește disponibilitatea instrumentelor online pentru societățile care intră în contact cu autoritățile publice în contextul dreptului societăților. Măsura în care statele membre oferă servicii de guvernare electronică variază. În prezent, dreptul european al societăților comerciale include anumite elemente legate de digitalizare, precum obligația statelor membre de a pune la dispoziție informații online privind societățile cu răspundere limitată. Aceste cerințe sunt însă limitate și insuficient de precise, ceea ce determină divergențe în privința punerii în aplicare la nivel național. În plus, anumite procese digitale nu sunt deloc reglementate de legislația UE și în prezent doar 17 state membre prevăd o procedură care să asigure înregistrarea societăților comerciale complet online. Situația este similară pentru înregistrarea online a sucursalelor ⁽³⁾.

1.3. Sinergii cu alte inițiative

6. În expunerea de motive a propunerii se remarcă faptul că prevederea de norme materiale și mai specifice cu privire la procedurile de înființare și de înregistrare a societăților cu răspundere limitată și a sucursalelor acestora ar completa propunerea Comisiei referitoare la un regulament privind înființarea portalului digital unic ⁽⁴⁾, care acoperă înregistrarea generală a activității de afaceri prin mijloace online, cu excepția constituirii unei societăți cu răspundere limitată. Introducerea principiului transiterii unice a informațiilor în domeniul dreptului societăților, potrivit căruia societățile comerciale nu trebuie să furnizeze aceleași informații de două ori unor autorități diferite, este de asemenea conform cu Planul de acțiune al UE privind guvernarea electronică 2016-2020, sprijinind astfel eforturile depuse la nivelul UE pentru reducerea sarcinilor administrative ale cetățenilor și întreprinderilor ⁽⁵⁾.

3. CONCLUZIE

Prin urmare, AEPD recomandă:

- să se profite de oportunitatea revizuirii Directivei 2017/1132 referitoare la BRIS pentru a lua în considerare cu atenție recomandările prezentate în avizul său anterior din 2011;
- să se țină seama de recomandările specifice care au fost prezentate în avizul anterior privind propunerea de regulament de înființare a unui portal digital unic și de instituire a principiului transiterii unice a informațiilor;
- să se adauge o trimitere la noul regulament care va înlocui în curând Regulamentul (CE) nr. 45/2001;
- să se garanteze că propunerea specifică cadrul de lucru pentru fluxurile de date și procedurile de cooperare administrativă care utilizează rețeaua electronică, pentru a asigura: (i) faptul că orice schimb de date sau alte activități de prelucrare a datelor folosind rețeaua electronică (de exemplu, divulgarea publică a unor date cu caracter personal prin intermediul platformei comune/punctului de acces) au un temei juridic solid; și (ii) punerea la dispoziție a unor garanții adecvate de protecție a datelor, în special în ceea ce privește datele cu caracter personal privind pierderea dreptului de a exercita o funcție de conducere.

⁽¹⁾ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/884 al Comisiei din 8 iunie 2015 de stabilire a specificațiilor tehnice și a procedurilor necesare pentru sistemul de interconectare a registrelor instituit prin Directiva 2009/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 144, 10.6.2015, p. 1).

⁽²⁾ eDelivery prevede specificații tehnice care pot fi utilizate în orice domenii de politică ale UE (justiție, achiziții, protecția consumatorilor etc.) pentru a permite schimbul sigur și fiabil de documente și date (structurate, nestructurate și/sau binare), atât la nivel trans-frontalier, cât și la nivel trans-sectorial. Ca rezultat, organizațiile care și-au dezvoltat sistemele informatice independent una de cealaltă pot începe să comunice în siguranță între ele odată ce s-au conectat la un nod eDelivery. A se vedea site-ul web al Comisiei: <https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/2017/06/19/BRIS+Now+Live+on+the+European+e-Justice+Portal> <https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/What+is+eDelivery+-+Overview>

⁽³⁾ Document de lucru al serviciilor Comisiei – Rezumatul evaluării impactului – SWD(2018) 141 final, 1.4.1 Factor determinant: Ce cauzează problema?, pagina 13 și următoarele.

⁽⁴⁾ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind înființarea unui portal digital unic pentru a furniza informații, proceduri, servicii de asistență și soluționare a problemelor și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012, COM(2017) 256 final, 2017/0086 (COD). A se vedea avizul AEPD 8/2017 emis cu privire la propunerea privind înființarea unui portal digital unic și de instituire a principiului transiterii unice a informațiilor: https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/17-08-01_sdg_opinion_en.pdf

⁽⁵⁾ Expunerea de motive a propunerii, pagina 6.

-
- să se adauge o trimitere la Decizia 2014/333/UE, care stabilește sarcinile și responsabilitățile Comisiei în domeniul prelucrării datelor în contextul portalului e-justiție;
 - să se clarifice repartizarea sarcinilor și responsabilităților fiecărei părți implicate în prelucrarea datelor în contextul controlului și controlului comun.

Bruxelles, 26 iulie 2018.

Giovanni BUTTARELLI

Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor
